

Máté 27,46: Három óra tájban Jézus hangosan felkiáltott: Éli, éli, lámá sabaktáni, azaz: Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?

Az emberi lét meghatározó pillanata, az ember örök kérdése, és Isten válasza van előttünk.

Először vizsgáljuk meg a helyzetet. Szörnyű érzés tehetetlennek, elhagyatottnak lenni. Gyakori élmény, hogy boltban, bevásárló központban, piacon, pályaudvaron síró gyerekekkel találkozunk, mert a kavarodásban, tömegben elszakadt a szüleitől. Sógorom egyszer megkért, hogy fél órára vigyázzak az akkor két éves lányára, mert olyan dolgot kell elintéznie, ahová egyszerűen nem tudja magával vinni. Az első tíz percet még el lehetett ütni játékkal, de akkor Márta észlelte, csak én vagyok ott, se az édesanyja, se az édesapja nincs a lakásban. Akkor kezdődött először a sírás, amit még azal, hogy kézen fogtam, és együtt indultunk felderíteni az egész lakást, meg lehetett oldani, de az utolsó néhány percben már ez sem segített, akkor ott ültünk ketten tehetetlenül, én, aki hiába próbálkoztam mesével játékkal, vigasztalással, nem jártam sikerrel, és ő, aki azt érezte, magára maradt, nincs meg az addigi biztonság.

Persze a gyerekek felnőnek, és többé-kevésbé megtanulják, hogy vannak olyan pillanatok az életben, amikor emberi segítségre nem számíthatnak. Szerencsére sokaknak akkor is van kapaszkodó. Hány szép tanúvallomást olvashattunk, hallhattunk arról, hogy amikor igazán bajban volt valaki, akkor tudott imádkozni, fohászolni, tudott kérni, és Istentől segítséget kapott. Az emberek között egyedül volt, nem tudtak, nem akartak rajta segíteni, közönyösek, tehetetlenek vagy éppen ellenségesek voltak, mégis tudták: „Uram, kihez mennék? Örök élet beszéde van nálad.

Ennek fényében különösen megrendítő, hogy Jézus a keresztfán kiált fel: Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?

A héten olvastam Salinger egyik kisregényét, a Zooey-t. (A szerzőt bizonyos sokan ismerik világhírű regényének a címe The Catcher in the Rye, magyarul Zabhegyező, illetve új fordításban Rozsban a fogó.) Szóval a Zooey-t olvastam, ahol a címszereplő meglehetősen profán hangnemben, de nagyon lényeges dolgot mond ki Jézusról: „Ki az, aki felett ne állna toronymagasan? Mindkét Testamentum tele van írástudókkal, prófétákkal, tanítványokkal, legkedvesebb fiakkal, tele Salamonokkal, Ézsaiásokkal, Dávidokkal és Pálokkal - de hát, Uramisten, ki volt még ott Jézuson kívül, ki volt, akár csak egy is, aki csakugyan tudta, miről is van szó? Egy se volt. Egy se. Mózes se tudta. Ne gyere nekem Mózesrel. Nagyon derék öreg pofa volt, jó kapcsolatot tartott fenn Istenével

ésatöbbi – de épp ez a bökkenő. Szüksége volt rá, hogy kapcsolatot tartson fenn. Jézus viszont tudta, hogy Istentől nincs elválás.“

Kiegészíthetem Salinger szavait azzal, hogy mi, támaszkodva a Bibliára ugyancsak tudjuk, Jézus azt mondta: „Én és az Atya egyek vagyunk!“ Értetlenül állunk hát Jézus szenvedése, Jézus elhagyatottsága, Jézus fájdalmas kiáltása előtt, és kérdezzük, miért?

Igen, ez mai második pontunk. A kérdés, a miért. Örök emberi kérdés ez, amire sokszor nincs emberi válasz. Annyi minden fájhat, ami más számára látszólag nevetséges, kézlegyintéssel elintézhető, vagy éppen átérezhető, de a tehetetlenség miatt, csak széttárt kar, kétségbeesett próbálkozás az eredmény.

Mit lehet mondani annak a másfél-két éves kisgyereknek, aki kapaszkodik a hintába, de nem ülhet bele, nem repülhet, mint máskor, mert rendőrségi szalaggal a játékok le vannak zárva a járványveszély miatt? Mit lehet mondani annak az öt-hat éves gyereknek, aki nem rosszalkodott, szót fogadott, és most szeretne kérni egy nem is haszontalan, kifejezetten neki való ismeretterjesztő színes újságot, de késésben vagyunk, jön a troli, fel kell szállni? Mit lehet mondani annak a két tinédzsernek, akik szerelmesek, most kezdődött a kapcsolatuk, de itt Genfben a határ két oldalán élnek, egyikük svájci, másikuk francia területen, és a határzár miatt nem találkozhatnak? Mit lehet mondani annak, aki most veszített el a munkáját? Mit lehet mondani annak a betegnek, akinél rosszindulatú daganatot diagnosztizáltak, de orvosi vélemény szerint még halasztható az operációja, és addig csak gyógyszeresen kezelik, mert minden kapacitást a járvány elleni küzdelemre kell fordítani? Mit mondhatok annak az ismerősömnek, aki most írta meg nekem egy mondatba sűrítve az értést és az értetlenséget: Elveszítettük a férjem hirtelen s értelmetlenül, bár tudom mindennek oka és rendelése van a földön?

Ha csak emberekben bíznék, ha csak rájuk, ha csak magamra támaszkodnék, tehetetlen lennék. Ám épp ebben az emberi tehetetlenségben, ebben az emberi értetlenségben, ebben az emberi kérdésben van a válasz is. Az emberi lét jellemzőiben. Joó Sándor egykori pasaréti lelkipásztor így fogalmazott: „Miért kellett Jézusnak elszakadnia Istentől? Hogy eljusson oda, ahol mi, emberek vagyunk, hogy valóban eggyé váljon velünk, a mi elfordulásunkkal. Hogy minket megválthasson.“

Ebben a gondolatban már benne van a bevezetőben említett harmadik pont: Isten válasza is. A mi üdvünk, a mi megváltásunk fontos neki. Mekkora szeretet az, ami értünk még a Fia iránti szeretet is le tudja győzni.

És, bármilyen furcsának hangzik talán első hallásra, mekkora szeretet van Jézusban is irántunk, hogy vállalja a sorsát, hogy a legkétségbeejtőbb percben is tudja, értelme, célja van, ennek az elfordulásnak.

Jézus a keresztfán idézi a 22. zsoltár kezdő szavait. Ez Dávid zsoltára. Egyben messiási zsoltár is. Az első része a teljes kiszolgáltatottság, a teljes elhagyatottság pontos leírása. De Jézus tudja az egész zsoltárt. Ezt a néhány sort úgy idézi, hogy mi is megértsük, a kezdeti elhagyatottság, kétségbeesett hang utána jön a váltás, és a zsoltár későbbi verseiben ezeket mondatokat is olvashatjuk: „Kik az URat félték, dicsérik őt! Szívetek legyen vidám mindenkor! Mert az ÚRÉ a királyi hatalom, ő uralkodik a népeken.

Az utódok szolgálják őt, beszélnek az Úrról a jövő nemzedéknek. Jönnek, és a születendő népnek hirdetik majd, hogy igaz, amit ő tesz.“

Én, aki emberként létezem, emberként gondolkodom, most, adott nehéz pillanatban talán azt érzem, Isten elhagyott engem. Csakhogy éppen ezekben a súlyos, nehéz percekben kell erőt merítenünk abból, hogy Jézus azért vállalta az emberi létet, hogy minket is megváltson. Ahogy erősít minket Pál apostol is: “Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el minket Isten szeretetétől, amely megjelent Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.”. (Róm 8,38-39)

Ámen